

Rippikoulumateriaali kansainvälisen diakonian opetukseen Kirkon Ulkomaanapu 6/2021

Kaikki eivät pääse kouluun



Usealla kehittyvissä maissa asuvalla nuorella ei ole mahdollisuutta opiskella. Koulunkäynti on voinut katketa vuosiksi - syitä on monenlaisia:

- koulut sijaitsevat liian kaukana
- vanhemmilla ei ole varaa maksaa opiskelun kustannuksia
- omasta maasta on täytynyt paeta sodan tai väkivallan vuoksi
- luonnonkatastrofit ja onnettomuudet ovat tuhonneet koulurakennukset.
- tyttöjen koulunkäynti on katkennut varhaiseen lapsensaantiin tai kotitöihin ja perheenjäsenistä huolehtimiseen

Opiskelua hankaloittavat riittämättömät luokkahuoneet ja oppilaspaikat sekä koulutettujen opettajien, koulutarvikkeiden ja kuukautissuojien puute.

Kirkon Ulkomaanapu tukee lasten ja nuorten koulutusta



Lapsilla ja nuorilla on oikeus käydä koulua, sillä koulutus rakentaa polkua tulevaisuuteen, ammattiin ja toimeentuloon. Kirkon Ulkomaanapu on tehnyt pitkäjänteistä työtä koulutusmahdollisuuksien luomiseksi kehittyvissä maissa. Seurakuntien ja muiden rahoittajien tuella on rakennettu ja kunnostettu kouluja, jaettu oppimateriaaleja ja kuukautissuojia sekä palkattu ja koulutettu opettajia. Apu on mennyt ja menee perille sadoille tuhansille lapsille ja nuorille vuosittain.

Lue Kirkon Ulkomaanavun työn [teologisesta perustasta](#).

Kerro kansainvälisestä diakoniasta Sophien tarinan avulla



Ugandassa pakolaisena asuva eteläsudanilainen Sophie käy Koro Highland Secondary -koulua. Suomen evankelis-luterilaisten kirkon seurakunnat osallistuivat KUA:n keräykseen, jonka avulla vanhan, huonokuntoisen koulun tilalle rakennettiin uusi.

Sophien tarinaa voi käyttää osana rippikoulun kansainvälisen diakonian opetusta. Tarinan pohjalta voi yhdessä nuorten kanssa pohtia avun antamista ja saamista, tulevaisuuden haaveita sekä liittymäkohtia ja mahdollisuuksien eroja eri puolella maailmaa elävien nuorten kesken. Lisäksi materiaalista löytyy harjoitteita, jotka pohjustavat keskustelua globaalista vastuusta, köyhyyden syistä sekä mielikuvista elämästä kehittyvissä maissa.

Harjoite 1

Lukekaa Sophien tarina ja katsokaa Sophien video. Pohtikaa kysymyksiä yhdessä, pienryhmissä isosten johdolla tai verkkotyöskentelyalustalla (esimerksiksi Padlet tai Flinga).

Video: https://www.youtube.com/watch?v=OArKlh_yYYI&feature=youtu.be

Kysymykset videoon

1. Millainen koulu oli ennen korjauksia?
2. Millaisia muutoksia koulussa on saatu lahjoituksilla aikaan?
3. Sophie on saanut tukea ja apua vanhemmiltaan sekä sukulaisiltaan. Miltä sinusta on tuntunut, kun olet saanut apua?
4. Sophie haaveilee tulevaisuudessa sairaanhoitajan ammatista. Mistä sinä haaveilet?
5. Miksi meidän tulee auttaa ihmisiä eri puolilla maailmaa, muitakin kuin omia sukulaisiamme, ystäviämme ja tuttujamme?

Sophien tarina

Eteläsudanilainen Sophie, 18, opiskelee Koro Highlandin koulussa Ugandassa. Hän kävi peruskoulun Etelä-Sudanissa ja muutti Ugandaan lukio-opintojen vuoksi. Lukion käyminen on erittäin tärkeää ammattiopintojen ja työllistymisen vuoksi.

Sophien isä työskenteli kirjanpitäjänä. Hänen äitinsä ei ole käynyt koulua, eikä siksi osaa lukea eikä kirjoittaa. Vanhemmat kannustavat Sophieta opinnoissa, ja myös Sophie arvostaa opiskelumahdollisuutta, jota hänen äidillään ei ollut.

Motivaatiota Sophieltä on kysyttykin: kun hän muutti Bidibidin pakolaisasutusalueelle, kesti vuoden ennen kuin hän pystyi aloittamaan opinnot. Sophie näki, miten koulua käymättömillä nuorilla ei ole juurikaan järkevää tekemistä. Osa käyttää päihteitä, jotkut jopa raiskaavat tyttöjä.

Sophie on tyytyväinen Koro Highlandin opetukseen, mutta koulun tilat ovat surkeat. Sateella opetusta ei ole, koska luokkahuoneiden pressuseinien isoista rei'istä sataa sisään. Myrskypilvien kerääntyessä koulun ylle oppilaat poimivat kirjansa ja lähtevät kotiin. Rankkasateet riepottelivat myös telttakankaiset vessat mennessään – vessoja on jäljellä satoja oppilaita varten enää yksi.

Koulun puutteiden vuoksi Sophie opiskelee paljon myös kotona. Pimeään tultua opiskelu ei enää onnistu, sillä kotona ei ole valoa. Naapurissa onneksi on, ja toisinaan Sophie meneekin tekemään sinne läksyjä.

Sophien lempiaine koulussa on biologia. Luonnontiedeaineiden opiskelu on kuitenkin vaikeaa, koska koulun opetusvälineistö on puutteellista. Sophie haaveilee sairaanhoitajan ammatista, sillä hän haluaisi auttaa toisia ihmisiä. Haaveissa on paluu kotimaahan Etelä-Sudaniin. Nyt hän asuu tätinsä luona ja voi tavata vanhempiaan ja sisarusiaan vain harvoin, sillä matkustaminen kotikaupunkiin maksaa paljon.

Sophie toivoo, että voisi olla innoittajana muille. Hän raivaa esteitä tieltään ja pitää kiinni unelmastaan: "Minusta tulee jotakin tulevaisuudessa."

Vaikka Sophie ei voikaan asua vanhempiensa kanssa, heidän sanansa kannattelevat vaikeina hetkinä: "Haasteidenkin keskellä opiskelu johtaa menestyksekseen. Vaikeuksia jaksaa sietää, kun muistaa oman tavoitteensa."

Harjoite 2

Miksi apua tarvitaan - totta vai tarua?

Esitä väitteet rippikoululaisille ja pyydä heitä vastaamaan, ovatko ne totta vai tarua.

Äänestyksen voi toteuttaa esimerkiksi punaisilla ja vihreillä korteilla tai verkkoympäristössä kommenttikenttään kirjoittamalla (1 = totta 0 = tarua) tai peukkuemojeilla (peukku ylös = totta, peukku alas = tarua). Ohjaaja kysyy perusteluja äänestyksille ja kertoo sen jälkeen, onko väite totta vai tarua.

1. Äärimmäinen köyhyys on kasvanut maailmassa joka vuosi viimeisen 20 vuoden ajan

Tarua

Äärimmäisessä köyhyydessä (eläminen alle 1,60 eurolla päivässä) on vähentynyt tasaisesti. Vuonna 1990 äärimmäisessä köyhyydessä eli 35% maailman väestöstä eli noin 1,1 miljardia ihmistä, kun taas vuonna 2018 luku oli 8,6% eli noin 653 miljoonaa ihmistä. Vuonna 2020 äärimmäisen köyhyyden arvioidaan nousseen ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin koronapandemian vuoksi.

Vaikka äärimmäisen köyhyyden määrä on maailmassa laskenut, köyhyyttä on maailmassa edelleen runsaasti ja monet pitävät äärimmäisen köyhyyden rajaa liian alhaisena. YK:n tavoitteena on poistaa köyhyys maailmasta vuoteen 2030 mennessä.

Monessa kehittyvässä maassa tuloerot ovat suuret eli osa ihmisistä on hyvin rikkaita ja osa hyvin köyhiä. Esimerkiksi Ugandan pääkaupungissa Kampalassa tuloerot ovat suuret ja kaupungissa on sekä rikkaita että köyhiä alueita.

2. Puolet kaikista äärimmäisessä köyhyydessä elävistä ihmisistä maailmassa ovat lapsia ja nuoria (alle 18v)

Totta

Vuonna 2019 301 miljoonaa lasta ja nuorta eli äärimmäisessä köyhyydessä. Köyhyydessä elävät lapset kohtaavat todennäköisemmin ruuan ja puhtaan juomaveden puutetta ja jäävät todennäköisemmin ilman kotia, koulutusta ja terveydenhuoltoa.

3. Etelä-Sudanista on lähtenyt sisällissodan vuoksi 100 000 pakolaista

Tarua

Sisällissodan syttymisen jälkeen vuodesta 2017, Etelä-Sudanista on lähtenyt yli 2 miljoonaa pakolaista ja 4 miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa. Sophien tapaan suurin osa Etelä-Sudanista paenneista ihmisistä on paennut naapurimaihin, kuten Etiopiaan, Keniaan ja Ugandaan.

4. Ugandassa elää 1,4 miljoonaa pakolaista

Totta

Ugandassa asuu tällä hetkellä noin 1,4 miljoonaa pakolaista. Suuri osa pakolaisista tulee konflikteista kärsivistä naapurimaista, kuten Etelä-Sudanista ja Kongon demokraattisesta tasavallasta. Vertailukohtana Suomeen saapui vuonna 2015 turvapaikanhakijoita 32 476, mikä oli poikkeuksellisen suuri määrä. Ugandassa asukkaita on 40,9 miljoonaa, Suomessa 5,5 miljoonaa.

5. Köyhyys on ihmisen omaa syytä

Tarua

Ihmiset maailman köyhimmissä maissa ovat köyhiä esimerkiksi sotien, luonnonkatastrofien, ja puhtaan ruuan ja veden puutteen vuoksi. Töitä ei välttämättä ole saatavilla ja ilmastonmuutoksen aiheuttama kuivuus voi tehdä viljelyn mahdottomaksi. Myös yhteiskunnalliset rakenteet ja syrjintä voivat vaikeuttaa köyhyyden kierrettä. Köyhyydelle on aina monta syytä.

6. Koulutus mahdollistaa lapsille ja nuorille paremman tulevaisuuden

Totta

Lapsilla ja nuorilla on oikeus koulutukseen ja koulutus parantaa tulevaisuuden mahdollisuuksia työllistyä. Tulevaisuudennäkymiä voidaan parantaa myös tarjoamalla ammatillista koulutusta ja opinto-ohjausta.

Harjoite 3

Katsokaa kuvia Ugandasta. Löydät kuvat diaesityksestä:

https://docs.google.com/presentation/d/1-0X-e011RF-p6bPQkB6lZJ-9Ho_EdNOgaVbraKtww00/edit?usp=sharing

Pohtikaa yhdessä, millaisia ajatuksia elämästä maassa syntyy kuvien perusteella. Esittelyt kuvista löydät kysymysten ja kuvien jälkeen.

Apukysymyksiä:

1. Millaisen kuvan elämästä Ugandassa kuvat antavat?
 2. Millaisia kuvia Afrikan maista olet nähnyt mediassa?
 3. Jos kokoaisit kuvia elämästä Suomessa, millaisia kuvia ottaisit? Mitä jättäisit pois?
- Millaisen mielikuvan ulkopuolinen saisi Suomesta kuviesi perusteella?



1. Kuvassa on ammattiin valmistumista juhlivia nuoria Ugandan pääkaupunki Kampalan slummialueelta. Nuoret tulevat vaikeista oloista, sillä alueella on vain vähän mahdollisuuksia nuorille. Kuva: Sumy Sadurni, KUA.
2. Kuvassa lapsia koulussa. Kuva: Patrick Meinhardt, KUA.
3. Kuvassa lapsi Kampalan Katwe slummialueella. Kuvassa näkyy roskaa ja huonokuntoisia rakennuksia. Kaupunkeihin mahtuvat sekä modernit kasvualueet että köyhät slummit. Kuva: Sumy Sadurni, KUA.
4. Kuvassa pakolaisia jonottamassa tavaroitaan Etelä-Sudanin ja Ugandan rajalla. Kuva: Tatu Blomqvist, KUA.
5. Kuvassa on naisten säästö- ja lainaryhmän jäseniä. Kuva: Fredrik Lerneryd, KUA.
6. Nuoria Ugandan pääkaupungissa Kampalassa. Uganda on kaupungistuva maa, jossa yhä useampi nuori elää moderneissa kaupungeissa. Kuva: Slim Emcee, Unsplash.
7. Kuvassa naisia jonottamassa käsienpesupaikalle Rwamwanjan pakolaisalueella. Koronavirus on aiheuttanut suuria haasteita erityisesti tiiviisti asutuilla pakolaisalueilla,

joissa vettä ja saippuaa ei välttämättä ole saatavilla. Kuva: Hugh Rutherford, KUA.
8. Kuvassa maanviljelijä, joka on monipuolistanut perheensä ruokavaliota viljelykoulutuksessa. Maaseudulla viljely on monen elinkeino, mutta ilmastonmuutos vaarantaa satoja. Kuva: Tatu Blomqvist, KUA.

Vinkkejä ohjaajalle

Monen meistä kuva elämästä Afrikan maissa perustuu kuviin, joissa näkyy köyhyyttä ja kurjuutta. Kuvat voivat vääristää mielikuvia elämästä Afrikan maissa keskittymällä vain köyhyyteen ja jättämällä huomiotta nopeasti tapahtuvan elintason kohoamisen sekä elämän monimuotoisuuden.

Ugandassa, kuten monessa muussa kehittyvässä maassa, on suuria tuloeroja maan sisällä. Maan sisälle mahtuvat nykyaikaiset suurkaupungit, slummialueet, luonnonvarainen tai viljelty maaseutu ja pakolaisasutusalueet. Heikoimmassa asemassa ovat usein pakolaiset ja muut yhteiskunnassa matalassa yhteiskunnallisessa asemassa olevat ihmiset. Myös konfliktit, luonnonkatastrofit ja ilmastonmuutos vaikuttavat siihen, millaisia mahdollisuuksia toimeentuloon, koulutukseen ja rauhaan ihmisillä on. Jokaista maailman maata voi tarkastella monesta eri näkökulmasta ja on tärkeä muistaa, että missään maassa ihmiset eivät ole vain köyhiä tai rikkaita ihmisiä.

Koulu Ugandaan -keräys konfirmaatiojumalanpalveluksen tai nuorten messun kolehtikohteena

OSALLISTU SEURAKUNTIEN OMAA KERÄYKSEEN.

Tue pakolaisnuorten
koulunkäyntiä Ugandassa.

Lähetä tekstiviesti KOULU10 (10 €)
numeroon 16499.

Lahjoita MobilePayllä numeroon 13074
tai tilille FI33 1572 3000 5005 04
(tekstiviite: Koulu srk).

 Kirkon
Ulkomaanapu



Kiitos.

Keräysluvut: Manner-Suomi RA/2019/723, voimassa 1.1.2020-31.12.2024. Ahvenmaa ÄLR-2020/6339, voimassa 1.1.-31.12.2021.

Lue ohjeet kolehtiin ja verkkojumalanpalveluksen lahjoitukseen:

<https://www.kirkonulkomaanapu.fi/yhteystiedot/seurakunnille/kolehdit-ja-talousarviotuki/kuan-kolehtipyhat-2021/>

Rukous

Pyhä Jumala,

Maailma tuntuu usein epäreilulta paikalta. Pieni osa ihmisistä kerää valtavia rikkauksia samalla kun moni näkee nälkää. Itsekkyys tuntuu voittavan reiluuden. Emme vaivu kuitenkaan epätoivoon, sillä toivoa on ja jokainen meistä voi tehdä oman osansa paremman maailman eteen.

Auta meitä olemaan kiitollinen niistä asioista, jotka meillä ovat hyvin ja jakamaan omastamme niille, joilla ei ole tarpeeksi.

Auta meitä näkemään kaikki hyvä maailmassa ja viljelemään sitä ympärillemme.

Auta meitä rakastamaan lähimmäistämme lähellä ja kaukana.

Rohkaise meitä auttamaan, kun toiset sitä tarvitsevat ja ottamaan apua vastaan, kun sitä tarvitsemme itse.

Tee meistä hyvän lähettiläitä maailmassa.

Aamen.

Työskentelymateriaalin lähteet / lue lisää

Helsingin Sanomat: Äärimmäinen köyhyys on lisääntymässä ensimmäistä kertaa yli 20 vuoteen <https://www.hs.fi/talous/art-2000006662173.html>

Maailmanpankki: Äärimmäinen köyhyys laskenut ennätysalhaiseksi – Köyhyyden poistaminen kokonaan on kuitenkin osoittautunut vaikeaksi

<https://www.maailma.net/uutiset/maailmanpankki-aarimmainen-koyhyys-laskenut-ennatysalhaiseksi-koyhyiden-poistaminen>, Maailmanpankki: Decline of global extreme poverty continues, but it has slowed down <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/09/19/decline-of-global-extreme-poverty-continues-but-has-slowed-world-bank>

Fingo: Äärimmäinen köyhyys vähenee, mutta köyhyys ei

<https://www.fingo.fi/ajankohtaista/uutiset/aarimmainen-koyhyys-vahenee-mutta-koyhyys-ei>

Maailmanpankki: Poverty and Shared Prosperity

<https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-and-shared-prosperity>

Agenda2030 Tavoite 1: Poistaa köyhyys sen kaikissa muodoissa kaikkialta

<https://kestavakehitys.fi/agenda2030/tavoite-1>

Kirkon Ulkomaanapu: Uganda <https://www.kirkonulkomaanapu.fi/missa-tyoskentelemme/uganda/>

Maailmanpankki: Poverty Overview <https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview>

Brookings: More than half of the world's poor are children

<https://www.brookings.edu/blog/future-development/2019/06/20/more-than-half-of-the-worlds-poor-are-children/>

Kirkon Ulkomaanapu: Etelä-Sudan <https://www.kirkonulkomaanapu.fi/missa-tyoskentelemme/etela-sudan/>

UNOCHA: Uganda <https://www.unocha.org/southern-and-eastern-africa-rosea/uganda>

Maailma.net: Köyhyyden syitä <https://www.maailma.net/uutiset/koyhyiden-syita>

Pakolaisapu: Pakolaisuus Suomessa <https://pakolaisapu.fi/pakolaisuus-suomessa/>

Kirkon Ulkomaanapu: Koulutus [https://www.kirkonulkomaanapu.fi/mita-
teemme/kehitysyhteistyö/koulutus/](https://www.kirkonulkomaanapu.fi/mita-
teemme/kehitysyhteistyö/koulutus/)

Kirkon Ulkomaanapu: 10 syytä, miksi tyttöjen koulutus on tärkeää
[https://www.kirkonulkomaanapu.fi/ajankohtaista/artikkelit/10-syyta-miksi-tyttojen-koulutus-
on-tarkeaa/](https://www.kirkonulkomaanapu.fi/ajankohtaista/artikkelit/10-syyta-miksi-tyttojen-koulutus-on-tarkeaa/)